

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj) a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **n. V. Š.**, zastoupený zákonnou zástupkyní T. Š., právně zastoupený Mgr. Petrem Miketou, advokátem, sídlem Jaklovecká 18, Slezská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. července 2017, č. j. MPSV-2017/150656-923, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. ledna 2018, č. j. 18 Ad 36/2017 - 49,

t a k t o :

- I. Výroky I a II rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. ledna 2018, č. j. 18 Ad 36/2017 - 49, a rozhodnutí žalovaného ze dne 20. července 2017, č. j. MPSV-2017/150656-923, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Miketovi, advokátu, se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha 1, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1 573 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce, narozený v roce 2004, požádal dne 31. března 2016 prostřednictvím své matky o příspěvek na péči. Při sociálním šetření zjistil Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Ostravě (dále jen „úřad práce“), že žalobce, který trpí X, žije s rodiči a sourozenci v rodinném domě. Není pohybově omezen, doma se orientuje, ale není schopný sám dojet do školy (navštěvuje speciální X. třídu na základní škole). Ve škole je agresivní vůči spolužákům. Poznává osoby blízké. V čase se orientuje přibližně, hodiny nezná. Komunikuje v jednoduchých větách. Zvládne se sám vykoupat, při osobní hygieně je třeba na něj dohlížet. Je schopen se sám najíst, ale jídlo mu chystá matka. Snaží se samostatně obléci, ale má s tím potíže. Žalobce dvakrát denně užívá léky a je v péči dětského psychiatra.

[2] Z posouzení stupně závislosti žalobce posudkovou lékařkou Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava (dále jen „OSSZ Ostrava“) vyplynulo, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě nepříznivý (X s e., X syndrom a X) a žalobce nezvládá dvě základní životní potřeby (výkon fyziologické potřeby a péči o zdraví). Žalobce tedy není osobou, která se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby, a nesplňuje zdravotní podmínky pro uznání stupně závislosti.

[3] Matka žalobce s posudkovými závěry nesouhlasila, a proto úřad práce vyžádal opětovné posouzení žalobcova zdravotního stavu. Posudková lékařka však neshledala důvody ke změně posudkového závěru.

[4] Rozhodnutím ze dne 9. listopadu 2016, č. j. 612830/2016/OOI úřad práce žalobci nepřiznal příspěvek na péči. Vycházel přitom ze závěru posudkové lékařky OSSZ Ostrava, že žalobce není osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

[5] V řízení o odvolání žalobce proti rozhodnutí úřadu práce žalovaný také vyžádal posouzení stupně závislosti žalobce. Dle závěrů Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), která zdravotní stav žalobce posoudila bez jeho osobní účasti, žalobce pro zdravotní omezení objektivně nezvládá v plném rozsahu výkon fyziologické potřeby. Ostatní hodnocené životní potřeby včetně péče o zdraví však žalobce v rámci věkové normy zvládá. PK MPSV vycházela z nálezu praktického lékaře, že žalobce je plně orientován, jeho komunikace i paměť jsou přiměřené. Dle psychiatrického vyšetření je adaptován mezi kamarády, bez zásadních poruch chování. Žalobce tedy z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby, avšak není neschopen zvládat aspoň tři základní životní potřeby a nelze jej považovat za závislého na pomoci jiné fyzické osoby.

[6] Na základě posudku PK MPSV žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví zamítl odvolání žalobce. Pro tvrzení, že žalobce není schopen se sám najíst, nezvládá základní hygienické potřeby a oblékání, má špatnou orientaci, nedokáže se přizpůsobit svému okolí a nemá kamarády, není dle názoru žalovaného z lékařského hlediska opodstatněný. Žalobce nemá omezenou hybnost horních končetin, závažné smyslové postižení či značný defekt

pokračování

kognitivních schopností. Lehká mentální retardace, kterou žalobce trpí, mu nebrání osvojit si základní návyky – s výjimkou zvládnutí výkonu fyziologické potřeby. Sklony žalobce k sebepoškozování nesouvisejí se zvládnutím základních životních potřeb a nebylo možné je pro účely přiznání příspěvku na péči zohlednit.

[7] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem. Upozornil, že posudkový lékař není povinen posuzovanou osobu osobně vyšetřit, pokud je možné posudek vypracovat na základě předložené lékařské dokumentace. Všechny zprávy, na které se žalobce odvolával v žalobě, měla k dispozici i PK MPSV. Žalobce neoznačil žádný lékařský nález, z něhož by vyplývalo, že kromě výkonu fyziologické potřeby nezvládá ještě další základní životní potřeby. Krajský soud tak nepřisvědčil námitce neúplnosti a nepřesvědčivosti lékařského posudku. Poznamenal sice, že PK MPSV nezdůvodnila svůj závěr, že žalobce dostatečně zvládá i péči o zdraví, toto pochybení však na zákonnosti rozhodnutí žalovaného jako celku nemůže nic změnit, neboť pro uznání za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby by u žalobce musela být zjištěna neschopnost zvládat alespoň tři základní životní potřeby.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[8] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost. Namítal, že ve správním řízení byly zpracovány dva velmi obecné a dle názoru stěžovatele nedostatečné posudky, jejichž závěry se liší. I samotné zprávy, z nichž posudkoví lékaři vycházeli, se ve svých závěrech rozcházejí. Dále stěžovatel zopakoval, že vyšetření posuzované osoby by mělo být pravidlem, což dovozuje z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 2011, sp. zn. 4 Ads 82/2011. Šetření v místě bydliště stěžovatele nemůže nahradit vyšetření lékařem. Matka stěžovatele v řízení před krajským soudem upozorňovala, že stěžovatel podstupuje odborná vyšetření, jejichž výsledky nemohly být v posudcích zohledněny. Dle názoru stěžovatele tak existují značné pochybnosti o úplnosti a správnosti posudku, z něhož žalovaný vycházel. Krajský soud sice uznal, že PK MPSV nedostatečně odůvodnila, proč se odchýlila od dřívějších závěrů, avšak nijak se s rozporem mezi dvěma posudky nevypořádal.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[11] Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby (§ 7 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů). Nárok na tento příspěvek má oprávněná osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká

nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace (§ 7 odst. 2 zákona o sociálních službách).

[12] Podle § 8 odst. 1 písm. a) zákona o sociálních službách se osoba do 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby (další stupně závislosti znamenají neschopnost zvládat větší počet základních životních potřeb). Při posuzování stupně závislosti u osoby mladší 18 let se hodnotí schopnost zvládat mobilitu, orientaci, komunikaci, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví a osobní aktivity (§ 8 odst. 1 a 3 zákona o sociálních službách). Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřiblíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 8 odst. 4 zákona o sociálních službách). Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 8 odst. 5 zákona o sociálních službách).

[13] Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby obsahuje příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“). Podle § 2a prováděcí vyhlášky platí, že pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[14] Z § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vyplývá, že při posuzování stupně závislosti se vychází ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Posuzování stupně závislosti provádějí okresní správy sociálního zabezpečení [§ 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů], v odvolacím řízení potom žalovaný, který za tímto účelem zřizuje posudkové komise jako své specializované orgány (§ 28 odst. 8 zákona o sociálních službách ve spojení s § 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).

[15] Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje, že posudkové řízení před posudkovou komisí je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákona č. 582/1991 Sb.) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového

pokračování

orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Výsledkem posouzení je potom odborný posudek, který je pro správní orgán stěžejním důkazem, a na který je při nedostatku odborné erudice odkázán. Proto je třeba klást zvýšený důraz na jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost každého takového posudku. Tyto náležitosti posudek splňuje pouze v případě, že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám. Své závěry musí posudková komise náležitě podložit a odůvodnit. Je nezbytné, aby posudek obsahoval vysvětlení, jakým způsobem posudková komise hodnotila veškeré posudkové podklady, které z nich považovala za relevantní, případně z jakého důvodu se od závěrů uvedených v některých z nich odchýlila. Posuzovaný zdravotní stav potom musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, pro niž nemá potřebnou odbornou erudici (srov. například rozsudek ze dne 5. března 2015, č. j. 6 Ads 299/2014 - 25).

[16] Dále je třeba zdůraznit, že posudek zpracovaný posudkovým lékařem (či PK MPSV) hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů, v zásadě se však omezuje na hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudku (v tomto směru srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. září 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, z poslední doby např. rozsudky ze dne 3. dubna 2013 č. j. 6 Ads 158/2012 - 24 či ze dne 14. března 2018, č. j. 6 Ads 23/2018 - 37, a mnohé jiné), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, pak bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí.

[17] V této věci vycházela PK MPSV, složená z posudkového lékaře, psychiatra a tajemnice, při posuzování stupně závislosti stěžovatele z posudkového spisu OSSZ Ostrava, spisového materiálu žalovaného, zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře z Dětského centra D. a z lékařských nálezů, které ve správním řízení předložila matka stěžovatele (neurologická ambulance pro děti MUDr. M. T. ze dne 10. listopadu 2016, 13. září 2016, 21. dubna 2016, 10. listopadu 2016 a 6. prosince 2016, dětská nefrologická ambulance MUDr. M. R. ze dne 29. září 2016 a 5. ledna 2017, propouštěcí zpráva z hospitalizace stěžovatele od 25. do 27. srpna 2016 a předběžná propuštění zpráva z hospitalizace stěžovatele od 15. do 16. června 2016 v Městské nemocnici Ostrava, MUDr. A. P., dětská a dorostová psychiatrie MUDr. G. J. V. ze dne 6. května 2016 a 9. ledna 2017, dermatovenerologická ambulance MUDr. P. F. ze dne 16. srpna 2016 a 13. dubna 2017, klinický logoped MUDr. K. S. ze dne 26. května 2017).

[18] Vzhledem k tomu, že stěžovatel ani v řízení před krajským soudem jiné lékařské zprávy nepředložil a pouze uvedl, že podstupuje další odborná vyšetření, lze konstatovat, že PK MPSV měla k dispozici úplnou zdravotní dokumentaci stěžovatele.

[19] PK MPSV v posudku nejprve shrnula zjištění z jednotlivých lékařských zpráv. Konstatovala, že stěžovatel je dítě s uváděnou lehkou mentální retardací, naposledy byl

posuzován v roce 2013 se závěrem, že nezvládá péči o zdraví. Dle kontrolního vyšetření psychiatrem ze dne 6. května 2017 stěžovatel nerespektuje autoritu, mezi kamarády je adaptován, je hravý a nevykazuje závažné poruchy chování, na speciální škole má prospěch 1 – 2. Dle kontrolního vyšetření od téhož psychiatra ze dne 9. ledna 2017 stěžovatel navazuje kontakt, vykazuje motorický neklid, je orientován místem i osobou, plní úkoly, je snaživý, má výkyvy nálad, mezi kamarády bez poruchy chování. Kontrolní neurologická vyšetření nezaznamenala mimovolní pohyby či dyskinezi, neurotopický nálezn byl zcela fyziologický. Dle vyšetření praktického lékaře dne 25. května 2016 je stěžovatel plně orientován ve všech kvalitách, komunikace a paměť jsou přiměřené, stěžovatel je oběhově kompenzován, na končetinách nálezn zcela v normě. PK MPSV dále zohlednila zjištění ze sociálního šetření ze dne 15. dubna 2016 (stěžovatel je mobilní bez opěrných pomůcek, orientuje se v přirozeném prostředí a osobách blízkých, má dohled nad hygienou a při oblékání, stravu mu připravuje matka, ale nají a napije se sám, dvakrát denně bere léky, nemá speciální léčebná opatření, má přiměřené zájmy a sociální vazby, přetrvává noční enuréza, a proto stěžovatel nosí pleny – viz též bod [1] výše). Na základě těchto údajů PK MPSV konstatovala, že stěžovatel objektivně pro zdravotní omezení nezvládne v plném rozsahu výkon fyziologické potřeby, ostatní hodnocené životní potřeby včetně péče o zdraví (nemá žádná speciální léčebná opatření) stěžovatel v rámci věkové normy zvládá.

[20] V odvolání proti rozhodnutí úřadu práce stěžovatel namítal, že není schopen se sám najíst, nezvládá základní hygienické potřeby a oblékání, špatně se orientuje, nedokáže se přizpůsobit svému okolí, bývá agresivní, má sklony k sebepoškozování a trpí inkontinencí.

[21] Nejvyšší správní soud dospěl po posouzení věci k závěru, že posudek, o který žalovaný opřel své rozhodnutí, nelze považovat v kontextu výše zmíněných kritérií za přesvědčivý. PK MPSV nijak nezohlednila potíže, které stěžovatel namítal v odvolání, a z jejího posudku, který zahrnuje pouze shrnutí obsahu lékařských nálezů, z nichž PK MPSV vycházela, není vůbec zřejmé, jak k posudkovému závěru dospěla. V tomto směru Nejvyšší správní soud poukazuje především na udávané problémy s oblékáním, k nimž se PK MPSV nijak nevyjádřila. Přitom nelze přehlížet, že úřad práce při sociálním šetření zjistil, že žalobce má s oblékáním potíže. V záznamu o sociálním šetření je konkrétně uvedeno: „*Oblékání – oblečení dle klimatických podmínek chystá matka. V. se snaží obléci sám, ale samostatně to nezvládá – věci obléká naruby, nezvládá si zavázat obuv. Matka ho musí dopravovat.*“ Podle přílohy č. 1 písm. e) prováděcí vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem. Závěry sociálního šetření by přitom mohly svědčit o neschopnosti stěžovatele zvládat minimálně úkony uvedené pod body 1 – 3. S touto okolností se nevypořádal ani posudek zpracovaný lékařem OSSZ Ostrava, ani posudek PK MPSV. Lze též poukázat na písm. d) přílohy č. 1 k prováděcí vyhlášce, podle něhož se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo

pokračování

konzumace. Dle zjištění sociálního šetření stěžovateli připravuje jídlo matka, což vyvolává pochybnosti o jeho schopnosti zvládnout úkony č. 1 – 3.

[22] Kromě toho, že se PK MPSV konkrétně nezabývala životními potřebami, jejichž zvládnutí stěžovatel v odvolání výslovně zpochybňoval, je třeba jí též vytknout, že vůbec nezdůvodnila, proč se odchýlila od prvostupňového posudkového závěru, podle něhož stěžovatel kromě výkonu fyziologické potřeby nezvládá ani péči o zdraví. Nejvyšší správní soud opět odkazuje na zjištění úřadu práce ze sociálního šetření, podle něhož stěžovatel dvakrát denně užívá léky, přičemž na něj musí dohlížet matka. Za schopnost zvládat péči o zdraví se přitom považuje i schopnost dodržovat stanovený léčebný režim [příloha č. 1 k prováděcí vyhlášce, písm. h) bod 1]. Posudek zpracovaný OSSZ Ostrava tuto schopnost u stěžovatele neshledal – pokud PK MPSV dospěla k odlišnému závěru, byla povinna své stanovisko přesvědčivě odůvodnit.

[23] V tomto směru by sice bylo možné obecně přijmout argument krajského soudu, že ani závěr, že stěžovatel nezvládá péči o zdraví, by nemohl vést k přiznání příspěvku na péči, neboť by stěžovatel stále nebyl osobou závislou na péči jiné fyzické osoby (nezvládal by jen dvě základní životní potřeby ze tří nutných pro uznání prvního stupně závislosti). V situaci, kdy se PK MPSV vůbec nevyjádřila k dalším okolnostem, které stěžovatel uváděl v odvolání, vyplývaly i ze zjištění učiněných v rámci sociálního šetření a mohly svědčit o neschopnosti stěžovatele zvládat i jiné základní životní potřeby, však toto pochybení jen potvrzuje závěr o nepřesvědčivosti jejího posudku.

[24] Nelze též pominout, že zjištění vyplývající z lékařských nálezů (alespoň v té podobě, jak je PK MPSV shrnula ve svém posudku) mnoho nevypovídají o tom, zda je žalobce schopen zvládat péči o zdraví, oblékání či stravování. Jelikož výsledky sociálního šetření vyvolávají pochybnosti o tom, zda stěžovatel tyto základní životní potřeby zvládá, bylo nanejvýš vhodné, aby posudkový lékař stěžovatele osobně vyšetřil a posoudil jeho stav (úvahu posudkového lékaře nemůže lékař s jinou specializací nahradit – k tomu srov. již výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 23/2018 - 37). Ostatně Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že „*přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem*“ (rozsudek ze dne 14. září 2011, č. j. 4 Ads 82/2011 - 8), a v tomto případě, kdy posudkový závěr není zcela v souladu s výsledky sociálního šetření, bylo nutnou podmínkou pro řádné posouzení stěžovatelova stavu. Žalovaný tak byl povinen vyžádat doplnění posudku a nikoli nedostatky v závěrech PK MPSV odstraňovat vlastními, nijak nepodloženými úvahami (srov. přiměřeně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. dubna 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25).

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Nejvyšší správní soud tedy ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že žalovaný vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu, když své rozhodnutí opřel o nepřesvědčivý posudek PK MPSV. Kasační stížnost je tudíž důvodná. V souladu s § 110 odst. 1 větou první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) Nejvyšší správní soud zrušil výrok I rozsudku krajského soudu o zamítnutí žaloby a na něj navazující výrok II o nákladech řízení (naopak ponechal výrok o odměně ustanoveného zástupce, jenž na těchto dvou není nijak závislý). Vzhledem

k tomu, že jsou pro takový postup důvody (vytýkaná nezákonnost má původ v řízení před žalovaným, zrušil Nejvyšší správní soud podle § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 4 i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátí k dalšímu řízení. V něm bude žalovaná vázán názorem vysloveným v tomto rozsudku [§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 4 s. ř. s.], což především znamená, že od PK MSPV vyžádá doplnění posudku závislosti žalobce, které se vypořádá se všemi žalobcem namítanými potížemi a rovněž se závěry sociálního šetření.

[26] Podle § 110 odst. 3 s. ř. s. platí, že zruší-li Nejvyšší správní soud společně s rozsudkem krajského soudu i rozhodnutí žalovaného správního orgánu, rozhodne i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu. Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce měl ve věci plný úspěch, ze spisu však nevyplývá, že by mu v souvislosti s řízením před krajským soudem či Nejvyšším správním soudem vznikly nějaké náklady (náklady právního zastoupení hradí stát – viz dále), a proto se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

[27] Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 14. září 2017, č. j. 18 Na 16/2017 - 17 ustanoven zástupcem advokát, který jej v souladu s poslední větou § 35 odst. 9 s. ř. s. zastupoval i v řízení o kasační stížnosti. Odměnu za zastupování v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s., věta první za středníkem). O odměně zástupce za řízení o žalobě rozhodl krajský soud výrokem III svého rozsudku, který nebyl kasačním rozhodnutím Nejvyššího správního soudu dotčen. Ustanovenému zástupci tak byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepsu a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „advokátní tarif“)], za něž jí náleží odměna ve výši 1 000 Kč [§ 7 bod 3 aplikovaný na základě § 9 odst. 2 advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 1 300 Kč. Ze spisu krajského soudu vyplývá, že ustanovený zástupce žalobce je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná částka se tudíž zvyšuje o 21 % čítajících výši této daně na konečných 1 573 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2019

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu